

образование

цена: 4 лв.

& СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ в ЧУЖБИНА

ВЕЛИКОБРИТАНИЯ

Разходи за живот

Изпити за прием във
висши училища

ИСПАНИЯ

Магистърска
степен

ШВЕЦИЯ

Мисия:
Образование

СЛОВЕНИЯ -

слънчевата страна
на Алпите

Звезден час

КРИСТА

Онлайн обучение

ГОЛЕМИЯТ ВИРУС!

Специалност на фокус

Международни отношения

Управление на
ТАЛАНТА

Интервю **СТАТИ СТАТЕВ**
ректор на УНСС

FACILITY MANAGEMENT
Нетрадиционна специалност

Това е откъс от списанието.

Цялото списание може да намерите в Библио.бг

www.biblio.bg

Ивайло Ганчев - главен редактор

Някой знае ли какво стана с усмивките на хората в чуждите държави?

Същите онези усмивки, които години наред тези, които живееха или пътуваха повече за граница и държава да ни убедят какъв рай е там, противопоставяха на нашите намусени физиономии. Заради световната криза ли, заради предсказанието на майте за края на света ли, но напоследък никъде не ги виждам тези прословути усмивки. Не и на живо в държавите, които посетих; не и по телевизията, при случайни улични кадри; не и на снимки от чужбина, които често идват в списанието.

Усмехнатият чужденец все повече ми убягва. Разбираемо е, доскоро той не познаваше толкова отблизо това по-грозното лице на действителността - което пък ние тук познаваме твърде добре от години - безработица, несигурност за бъдещето, свити доходи. Не е много трудно да бъдеш лъчезарен, когато в общи линии живееш добре.

Виж, да си такъв, когато не всичко е както трябва, вече е нещо много, много ценно и заслужава уважение. Ние, българите, като че ли започваме да го осъзнаваме и ми се ще да вярвам, че все повече ще го прилагаме, а чужденците... и те ще си върнат усмивките. Достатъчно е по-често да се сещат, че най-тъмно е малко преди да се развидели.

съдържание

СТУДЕНТСКИ ЖИВОТ	6		
HS Osnabrück & Edinburgh Napier University			
ИЗПИТИ И СЕРТИФИКАТИ	9	ИНТЕРВЮ	36
Изпити за прием във висши училища от Великобритания		Подготовката за следване в чужбина започва още в 10-ти и 11-ти клас. Не пропускайте момента	
Най-често задаваните въпроси за сертификатите Cambridge	10	ОНЛАЙН ОБУЧЕНИЕ	38
ОБУЧЕНИЕ В БЪЛГАРИЯ	12	Големият вирус!	
Безспорният успех на випускниците на гимназия Златарски		ОБУЧЕНИЕ В ШВЕЦИЯ	42
СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ	14	Мисия: Образование в Швеция	
Кандидатстване след 7-ми клас		ИНТЕРВЮ	46
ОБУЧЕНИЕ ВЪВ ВЕЛИКОБРИТАНИЯ	17	Дочка Христова - чуждестранен студент №1 за 2011 г. на University of Edinburgh	
Месечните разходи на студент във Великобритания		ТАЛАНТИ	48
BA Politics & Sociology в Англия	19	Защо дипломата не гарантира висока заплата?	
СПЕЦИАЛНОСТ НА ФОКУС	20	Интервю с Хенрике Госерман, вицепрезидент „Управление на таланти“ Хотели Кемпински	
Международни отношения		НЕТРАДИЦИОННА СПЕЦИАЛНОСТ	52
Специалност Международни отношения в Русия	26	Facility Management	
ОБУЧЕНИЕ В ИСПАНИЯ	28	Интервю с Бисера Иванова, изпълнителен директор на Фасилити Оптимум България	54
Магистратура в испанските висши училища		ЕКЗОТИЧНА ДЕСТИНАЦИЯ	56
СЪВЕТИ	32	Словения – слънчевата страна на Алпите	
Няколко начина да подпомогнете финансирането на образованието си		ЗВЕЗДЕН ЧАС	58
ИНТЕРВЮ	33	Криста	
Проф. д.и.к.н. Стату Статев, ректор на УНСС		НОВИНИ И СТИПЕНДИИ	60
		ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ	64
		Младу, но гениални	

ИЗДАТЕЛ:

Маркет Тренд ООД
Десислава Пенчева
d.pencheva@studyabroad.bg
Наталия Кирилова
natalie@studyabroad.bg
главен редактор:
Ивайло Ганчев
editorial@studyabroad.bg
автори:
Елица Петрова
Ива Балабанова-Ганчева

сътрудници:

Цветелина Ивова
Паулина Динева
Радостина Тодорова
коректор:
Ива Йохан Ганчева
производствен директор:
Виргиния Димитрова
реклама:
Десислава Владова
reklama@studyabroad.bg
дизайн:
Иво Грозев
Саввина Акманиду
design@studyabroad.bg

фотограф:

Костадин Кръстев - Коко
разпространение:
Иван Минчев
адрес на издателството:
София 1680, бул. „България“ 98,
Вход Д, офис 16,
офис сграда АСТРА,
02/ 961 62 63, 02/ 961 63 63
office@studyabroad.bg
www.StudyAbroad.bg

корица март 2012:

фотограф:
Костадин Кръстев - Коко
дизайн: Иво Грозев
модел: Криста
коса: Жоро Петков
грим: Зоран
гардероб: Vincit

сп. Образование и специализация в чужбина е запазена марка на Маркет Тренд ООД. Никаква част от това издание не може да бъде копирана изцяло или в частичност без изричното писмено разрешение на издателя. Всички права запазени. Издателят не носи отговорност за достоверността на информацията, подадена в рекламите и платените публикации.

ИЗПИТИ ЗА ПРИЕМ ВЪВ ВИСШИ УЧИЛИЩА ОТ ВЕЛИКОБРИТАНИЯ

Всеки, който се интересува от кандигатстване във Великобритания, в зависимост от фазата на проучване започва да научава едно по едно необходимите за това неща. Разбира, че процесът протича през централизираната служба UCAS; че ще му е нужен езиков сертификат, вероятно препоръки и мотивационно есе. В един момент ще научи, че за прием в някои специалности и в някои университети се гържат изпити. Част от тях вече сме представяли на страниците на списанието - BioMedical Admissions Test (BMAT) – когато се изучават определени курсове в областите медицина, ветеринарна медицина и биомедицина; National Admissions Test for Law (LNAT) – за право, и UK Clinical Aptitude Test (UKCAT) – медицина и гентална медицина. Кои обаче са другите изпити, с които може да ви се наложи да се запознаете, ако кандигатствате във Великобритания?

За прием в University of Oxford:

Classics Admissions Tests (CATS) – гържи се, ако кандигатствате в програмите Classics, Classics and English, Classics and Modern Languages, Classics and Oriental Studies.

English Literature Admissions Test (ELAT) – гържи се, ако кандигатствате в бакалавърски програми в областта на английския език.

History Aptitude Test (HAT) - гържи се, ако кандигатствате в програми, които включват история.

Mathematics Aptitude Test (MAT) – гържи се, ако кандигатствате в програми, които включват математика.

Modern Languages and Linguistics Aptitude Tests (MLLAT) – гържи се, ако кандигатствате в програми по модерни езици.

Physics Aptitude Test (PAT) – гържи се, ако кандигатствате в програми, които включват физика.

Thinking Skills Assessment (TSA Oxford) – гържи се, ако кандигатствате в програми в областите: философия, политика и икономика, икономика и мениджмънт, експериментална психология, психология и философия.

За прием в University of Cambridge:

Modern and Medieval Languages Test (MML) – гържи се, ако кандигатствате в програма по модерни и средновековни езици.

Sixth Term Examination Papers (STEP) – гържи се, ако кандигатствате в програми в областта математика. (Този тест се гържи и при кандигатстване в University of Warwick)

Thinking Skills Assessment (TSA Cambridge) – гържи се при кандигатстване в някои от колежаите на университета в програми в областите: компютърни науки, естествени науки, икономика, политически науки, психология и социология.

В University of Ulster изискват да се гържи **Health Professions Admissions Test (HPAT)**, когато ще се посещават някои медицински курсове.

За прием в програмата European Social and Political Studies на University College London се гържи **Thinking Skills Assessment (TSA)**.

За повече информация можете да посетите страницата на UCAS (www.ucas.com), както и да се обърнете към Британски съвет, където се полагат някои от тези изпити и където за **Sixth Term Examination Papers (STEP)** ще се проведе изпитна сесия през юни, а регистрацията е от 15-ти март до 26-ти април.

материал на Ивайло Ганчев

AVO-Bell Language & Examination Centre

Est. 1990 as AVO-3 School of English

**ОТВОРЕН ИЗПИТЕН ЦЕНТЪР
ЗА ВСИЧКИ ИЗПИТИ**

на UNIVERSITY of CAMBRIDGE
ESOL Examinations

Вариант на хартия и компютър

**Не е необходимо
да сте посещавали курс
при нас, за да се явите
на изпит на Cambridge
в AVO-Бел!**

CAMBRIDGE ENGLISH: FIRST FCE	
ИЗПИТНИ ДАТИ 2011-2012	Краен срок за регистрация
24 март 2012 г. (CB)	10.03.2012 г.
12 април 2012 г. (CB)	23.03.2012 г.
19 май 2012 г. (PB)	30.03.2012 г.
12 юни 2012 г. (PB)	13.04.2012 г.
16 юни 2012 г. (CB)	25.05.2012 г.
14 юли 2012 г. (CB)	29.06.2012 г.
27 юли 2012 г. (PB)	15.06.2012 г.
Цена PB: 310 лв. Цена CB: 298 лв.	

CAMBRIDGE ENGLISH: ADVANCED CAE	
ИЗПИТНИ ДАТИ 2011-2012	Краен срок за регистрация
23 март 2012 г. (CB)	10.03.2012 г.
12 май 2012 г. (PB)	30.03.2012 г.
31 май 2012 г. (CB)	11.05.2012 г.
13 юни 2012 г. (CB)	13.04.2012 г.
23 юни 2012 г. (CB)	01.06.2012 г.
30 юни 2012 г. (CB)	15.06.2012 г.
07 юли 2012 г. (CB)	15.06.2012 г.
26 юли 2012 г. (PB)	15.06.2012 г.
Цена PB: 325 лв. Цена CB: 308 лв.	

*PB - изпит на хартия; CB - изпит на компютър

ЗА ВСИЧКИ ИЗПИТИ И ДОПЪЛНИТЕЛНИ ДАТИ

ОНЛАЙН РЕГИСТРАЦИЯ

www.cambridgeexams-avo.com

Най-често задаваните въпроси за сертификатите Cambridge

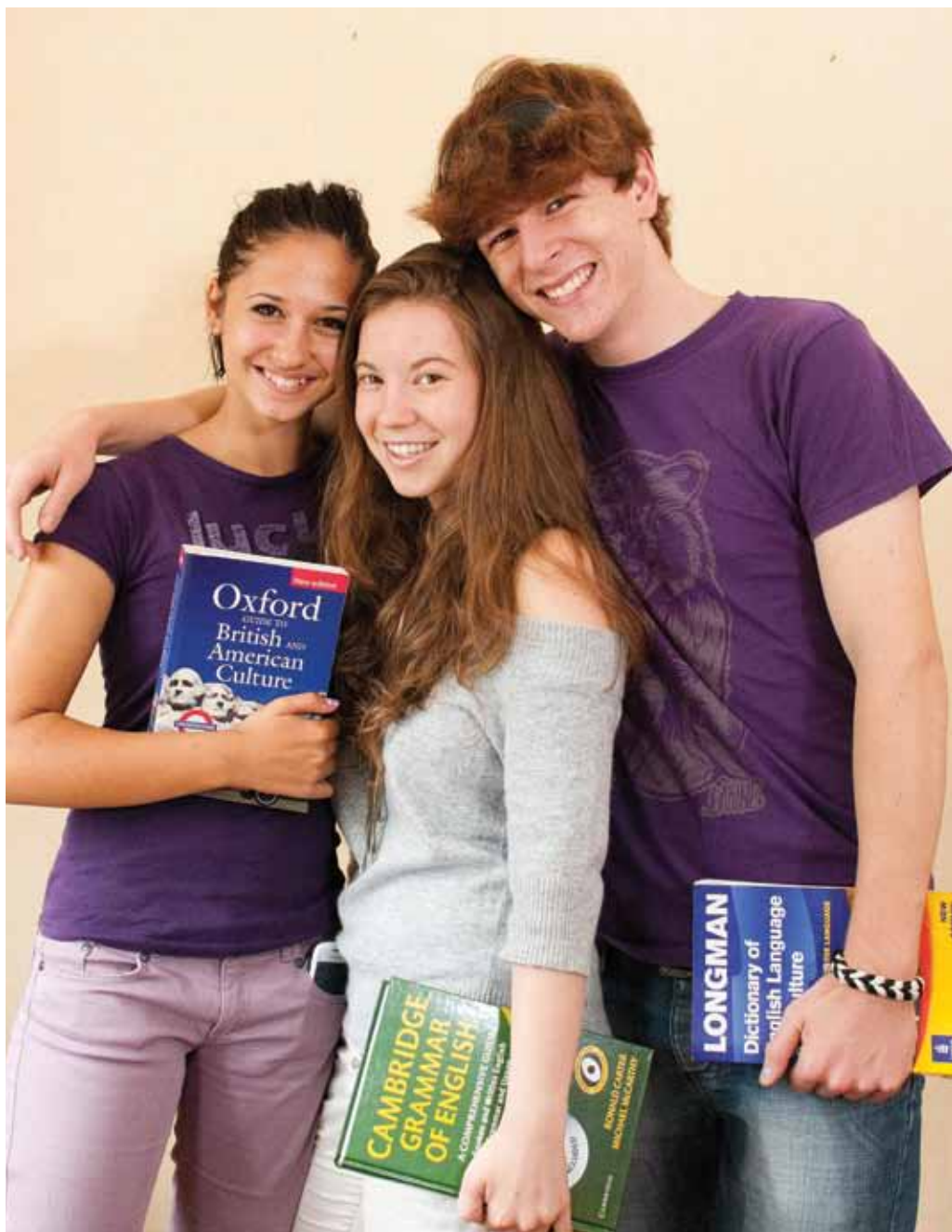
СПЕЦИАЛИСТИТЕ НА АВО-БЕЛ ОТГОВАРЯТ

КАКВИ СЕРТИФИКАТИ НА УНИВЕРСИТЕТА КЕЙМБРИДЖ МОГА ДА ПОЛУЧА?

АВО-Бел предлага абсолютно всички сертификатни изпити на Cambridge ESOL. Това включва не само езиковите сертификати, които се използват за кандидатстване в университети и търсене на работа като FCE, CAE и CPE, но и изпити като YLE Starters, Movers и Flyers – тестове за деца от 7 – 12-годишна възраст, изпитите KET, PET – много популярни сред учениците от гимназиален курс, сертификатите по бизнес английски BEC и други. За повечето изпити на Cambridge ESOL, кандидатите могат да избират между варианти на хартия и на компютър, като от 2013 година, този вариант ще е достъпен и за най-високото ниво CPE. При компютърния вариант интервюто в частта Говорене се провежда както и досега, докато останалите 4 части се провеждат в един ден в някоя от чудесните ни бази в София или страната.

В КОИ ГРАДОВЕ МОГА ДА СЕ ЯВЯ НА ИЗПИТ?

Новост в изпитите на Cambridge ESOL е, че АВО-Бел ги провежда не само в София, но и в голям брой градове в цяла България. От скоро провеждаме изпити в 30 града в България, като освен големите окръжни градове като Пловдив, Варна, Стара Загора, Велико Търново, Русе, Плевен и други, списъкът включва и по-малки населени места като Гоце Делчев, Ботевград, Козлодуй. Лесно може да

проверите кой е най-близкият до вас град, в който се провеждат изпити на нашия уебсайт www.cambridgeesol-avo.com. Наша амбиция е за в бъдеще все повече да разширяваме географията на сертификатните изпити у нас. Това намалява допълнителния стрес, на който са подложени кандидатите при едно пътуване до например София, Пловдив или Варна и съответно създава предпоставки за по-добро представяне. Не на последно място, това намалява разходите на кандидата за пътуване, нощувки и други, които понякога са госта сериозни.

НЕОБХОДИМО ЛИ Е ДА СЪМ ПОСЕЩАВАЛ КУРС В АВО-БЕЛ, ЗА ДА СЕ ЯВЯ НА ИЗПИТ?

Не е необходимо. АВО-Бел е изцяло отворен изпитен център на Cambridge ESOL. Това означава, че имаме право да изпитваме както наши курсисти, така и кандидати, които не са се подготвяли при нас, независимо от нивото или варианта на изпита. Въпреки това, подготовката в АВО-Бел е предпоставка за отлично представяне на изпитите на Cambridge ESOL. Двдесет и две годишният ни опит в обучението по английски език е гаранция за вашия успех.

КАК МОГА ДА СЕ РЕГИСТРИРАМ ЗА ИЗПИТ?

Регистрацията за изпит на Cambridge ESOL в АВО-Бел е максимално улеснена за кандидатите. Ние сме единственият център в България, който предлага онлайн регистрация за тези изпити. Просто посетете www.cambridgeexams-avo.com и се регистрирайте за изпит в рамките на няколко минути от удобството на вашия собствен дом. В момента на разположение на кандидатите са изключително голям брой дати, средно по две дати на ниво всеки месец, а резултатите биха могли да са достъпни в съвсем кратки срокове - например две седмици след датата на изпита. Крайните срокове за регистрация също са намалени драстично, като за компютърния вариант те са до две седмици преди самия изпит.

КОЙ СЕРТИФИКАТ ДА ИЗБЕРА, АКО МИ ПРЕДСТОИ ДА КАНДИДАТСТВАМ В ЧУЖД

УНИВЕРСИТЕТ – CAE, IELTS ИЛИ TOEFL?

И трите сертификата са признати от университети, държавни институции и организации по цял свят. Нашият съвет към бъдещите студенти – ако се колебаете, попитайте се до избраните университети. Но не забравяйте, че за разлика от IELTS и TOEFL, които са валидни само 2 години, сертификатът CAE ще ви служи дълги години – не само при постъпване в университета, а и за магистратура и работа след това.

Освен това, ако кандидатствате във Великобритания, само CAE ще ви донесе допълнителни точки, които UCAS ще добава към вашия бал.

FCE СЪЩО ЛИ Е ПОЛЕЗЕН?

Все по-често ученици, студенти и неучащи прескачат FCE и предпочитат да се подготвят за изпит CAE, но трябва да знаят, че Cambridge ESOL почти ежесечно обновява огромния си списък с работодатели от целия свят, които признават сертификат FCE за прием или започване на работа. Ако се тревожите дали този сертификат ще ви е достатъчен за вашата цел, просто проверете списъка в нашия специализиран изпитен уебсайт www.cambridgeexams-avo.com.

И ВЪПРЕКИ ТОВА КУРСИСТИТЕ СЕ ОРИЕНТИРАТ НАЙ-ВЕЧЕ КЪМ CAE. КОЛКО ВРЕМЕ ОТНЕМА ПОДГОТОВКАТА ЗА ТОВА НИВО?

Един амбициозен курсист може да се подготви за полагане на изпит CAE според времето, с което започва и нивото, от което започва подготовката си. Може да си избере 5 или 8-месечен курс в АВО-Бел през учебната година, който през лятото да съчетае с интензивен 1-месечен курс през юли или август и така бързо да достигне до целта.

КУРСЪТ ДОСТАТЪЧЕН ЛИ Е, ЗА ДА БЪДЕ ЧОВЕК УВЕРЕН В ЗНАНИЯТА СИ?

Добрият резултат при изпитите на Cambridge ESOL е следствие от

два фактора – високото ниво на владеене на езика и познаването на изпитите до най-малките подробности. Човек трябва да знае как точно да представи знанията си, така че да получи високи проценти на всеки изпитен компонент. Сертификатните курсове в АВО-Бел дават точно такава комбинация от знания.

Разбира се, при изпита винаги съществува елемент на стрес и притеснение, затова всеки практически опит е от полза – как правилно да се разпредели изпитното време, как да се подходи към всяка задача, кое да направи човек първо, кое второ... Това са все полезни умения и стратегии, които, съчетани със знанията, са безценни. Точно за тази цел в АВО-Бел предлагаме Изпитни практики, които, както подсказва името, наблягат на практическите умения и могат да бъдат посещавани самостоятелно или в съчетание със Сертификатен курс.

А АКО ВЕЧЕ СЪМ СЕ ГОТВИЛ ЗА ИЗПИТА, НО ВСЕ ОЩЕ СЕ ТРЕВОЖА КАКВО ТОЧНО МЕ ОЧАКВА?

Отново на помощ идва практическият опит.

Ако сте направили генерална репетиция с Пробен изпит в реално време, върху давани изпитни материали и съответно оценен по същите строги критерии, които Cambridge ESOL прилага, на истинския изпит ще сте много по-спокойни и уверени, че знаете какво да правите. Пробен изпит можете да направите и ако се колебаете дали да се явявате на хартиено базиран или компютърно базиран реален изпит – така ще отстраните всички неизвестни и ще можете да се фокусирате само и единствено върху това да получите най-високата възможна оценка.

За контакти:

Езиков и изпитен център АВО-Бел
ул. Граф Игнатиев 78
бул. Дондуков 64
Т: (02) 98 98 440, 943 3 943
М: 0898 98 42 42; 0896 896 896

www.avo-bell.com

BA Politics & Sociology в Англия

КУРСИСТКА НА BRITANICA, ИЗУЧАВАЩА BA POLITICS & SOCIOLOGY В UNIVERSITY OF SHEFFIELD, РАЗКАЗВА ЗА СВОЯ ОПИТ ОТ КАНДИДАТСТВАНЕТО СИ В АНГЛИЯ

Визитка

Име: Катерина Цветанска
Образование: Завършила е Националната гимназия за древни езици и култури „Константин Кирил Философ“ - София, България
 В момента учи BA Politics & Sociology в Англия, University of Sheffield

Разкажете ни повече за вашето обучение от гледна точка на кандидатстване, изисквания и такси.

Обучението ми в University of Sheffield е платено, но се плаща разсрочено през годината. Таксата е около 3 000 паунда. Има стипендии за англичани и за студенти с недобро финансово положение.

Кандидатства се през системата UCAS. Там се попълват личните данни, пише се мотивационно писмо и се дава препоръка от преподавател. След това, ако университетът е заинтересован, прави оферта, в която заявява изискванията си за оценка на дипломата и за сертификат по английски. Като се изпълнят тези условия, се изпращат преведени и заверени документите, за да може

офертата да стане окончателна. Цялата процедура – от кандидатстването през UCAS, до потвърждаване на мястото – отнема около 7 месеца, минимум.

Английският език и международният сертификат за владеенето му имат доста голяма роля, тъй като цялото кандидатстване протича на английски. Освен това се изисква да имаш например CAE (A grade) или IELTS.

Аз учих английски език и се подготвих за международен сертификат в BRITANICA, при мис Олесия, мис Мая и мис Мария. Изкарах сертификат CAE (Certificate in Advanced English).

Защо избрахте да учите в Англия?

Винаги съм искала да отида да уча в Англия, за да получа по-добро образование и да опозная британската култура. Доста различна е от България, но хората са мила и отзивчиви, което много помага да се приспособиш. Шефийлд е добър университет за хуманитарни науки и всеки е готов да помогне, ако студентът има нужда.

Какъв е студентският живот?

Имах късмета да отида там с познат човек. Също така почти веднага се запознах с други българи, тъй като в университета има българско общество, както и с много чуждестранни студенти, които живееха в моето общежитие. Студентският живот е натоварен, защото има доста есета за писане. В същото време обаче университетът урежда много събития за учениците, които действат разтоварващо. Като цяло животът е доста разнообразен, особено ако се занимаваш с из-

вънкласни дейности. Имам свободно време, защото лекциите не са толкова много, тъй като се разчитат основно на самоподготовката. В свободното си време се занимавам с общностите, в които членувам, излизам с приятели и се разхождам из града. В свободното си време правя почти същите неща, които правя и в България. В момента живея с приятели в къща под наем, което излиза 2 пъти по-евтино от общежитие.

Българските студенти там имат ли право да работят?

Имам, но само с разрешително „Work permit“, изкарването на което отнема няколко месеца. Това условие би трябвало да отпадне през 2013 г.

Какъв съвет бихте дали на курсистите на BRITANICA, които тепърва ще кандидатстват в университетите за граница?

Да не се стесняват да говорят английски, когато им се отпадне възможност, и да се занимават с колкото се може повече неща, за да се възползват напълно от времето си в университета и да се запознаят с най-различни и интересни хора.

Контакти:

BRITANICA Cambridge ESOL
 Examination Centre BG 008
 адрес: ул. 6 септември №7
 тел.: 02 466 65 55
 e-mail: exams@britanica-edu.org
www.britanica-edu.org

МЕЖДУНАРОДНИ ОТНОШЕНИЯ

Международни отношения, както е очевидно от самото име, са отношенията между държавите по света - икономически, политически, дипломатически, юридически. Първосигналната връзка, която повечето хора правят, когато стане въпрос за академичната специалност Международни отношения (в чуждестранните университети именувана като International Relations), е, че това е специалността за упражняването на професията на дипломатите. В това има истина, но и далеч не изчерпва възможностите за реализация

след завършването на **Международни отношения (МО)**. **А и преди да се стигне до професията е образованието. И така, на първо място е добре да се зададат въпроси като:**

Различават ли се Политологията и Международните отношения? А МО и Международни икономически отношения? Какво се изучава в специалност Международни отношения?

Политология, Международни отношения и Международни икономически отношения са различни специалности, които функционират в едно и също академично и професионално поле - което позволява на завършилите да търсят реализация по сходни кариерни пътеки – но същевременно всяка от тях има своята по-тясна призма на интереси. Международни отношения като академична дисциплина се появява във висшите училища около 20-те години на 20-ти век в Уелс, после в САЩ, Канада и Швейцария.

Специалност Политология (разгледали сме я като водеща в броя ни от септември 2009 г.) е фокусирана върху политиката и външнополитическите отношения, МИО пък върху икономическите отношения между държавите. Международни отношения респективно се явява специалност, обединяваща всички аспекти на отношенията между държавите.

Поглед върху учебния план на специалността, в произволно избрани български университети, показва, че за да станат подготвени специалисти в сложната и обемна материя на международните отношения, студентите ще изучават дисциплини като:

- История на международните отношения
- Теория на международните отношения
- Теория на външната политика
- Външнополитически анализ и прогнозиране
- Сравнителен анализ на теории за международните отношения и външната политика
- Международна и национална сигурност
- Международни спорове и конфликти
- Външна политика на България

- Външна политика на САЩ и Европейски страни
- Европейско политическо сътрудничество и интеграция
- Теория и практика на международните преговори
- Обща теория на правото
- Икономика
- Политология
- Международни икономически отношения
- Чужди езици

Предельно ясно е, че студентите в тази специалност трябва да получат базисни познания в икономиката, правото и политологията, и задълбочени познания върху международните отношения и външната политика. Тези няколко „лъча“ в обучението са добър вариант за последваща специализация в някой от тях като магистърска програма или продължаване към втора диплома за висше образование в областта на икономиката или правото с признаване на част от обучението. Допълнителен плюс е изучаването на чужди езици – основен момент за успешна реализация след завършване.

Оттук нататък, учебният план в различните висши училища тук и особено в чужбина могат да имат от дребни до по-големи различия, което е съвсем нормално.

КАКВА ОБРАЗОВАТЕЛНА СТЕПЕН СЕ ПОЛУЧАВА?

И у нас, и в чужбина са възможни бакалавърска, магистърска и докторска степен. В България бакалавър по Международни отношения се става след 4-годишно обучение, а в чуждестранните университети след 3 или 4 години; обичайните магистърски програми са с продължителност 1-2 години, в зависимост и от формата на обучение, и от областта, от която е бакалавърската степен. Дипломатическите академии в чужбина предлагат магистърски програми и специализации под формата на курсове за професионално развитие.

КАКВА ПРОФЕСИОНАЛНА РЕАЛИЗАЦИЯ Е ВЪЗМОЖНА?

Първи избор пред завършилите подобна специалност са държавни

институции с ресор външни отношения – Министерство на външните работи или групи министерства, посолства, български или чуждестранни международни организации (ООН, МВФ, структурите на Европейския съюз и Европейския парламент и т.н.). Професионална реализация може да се търси и навсякъде в частния и държавния сектор, където се провеждат дейности с международна ориентация. Специалисти по Международни отношения работят като анализатори и експерти по националната сигурност, както и в медиите. Тази специалност подготвя широко специалисти, които обаче трябва да се реализират в сравнително тесен ресор, предимно в държавния сектор, което е добре да се има предвид.

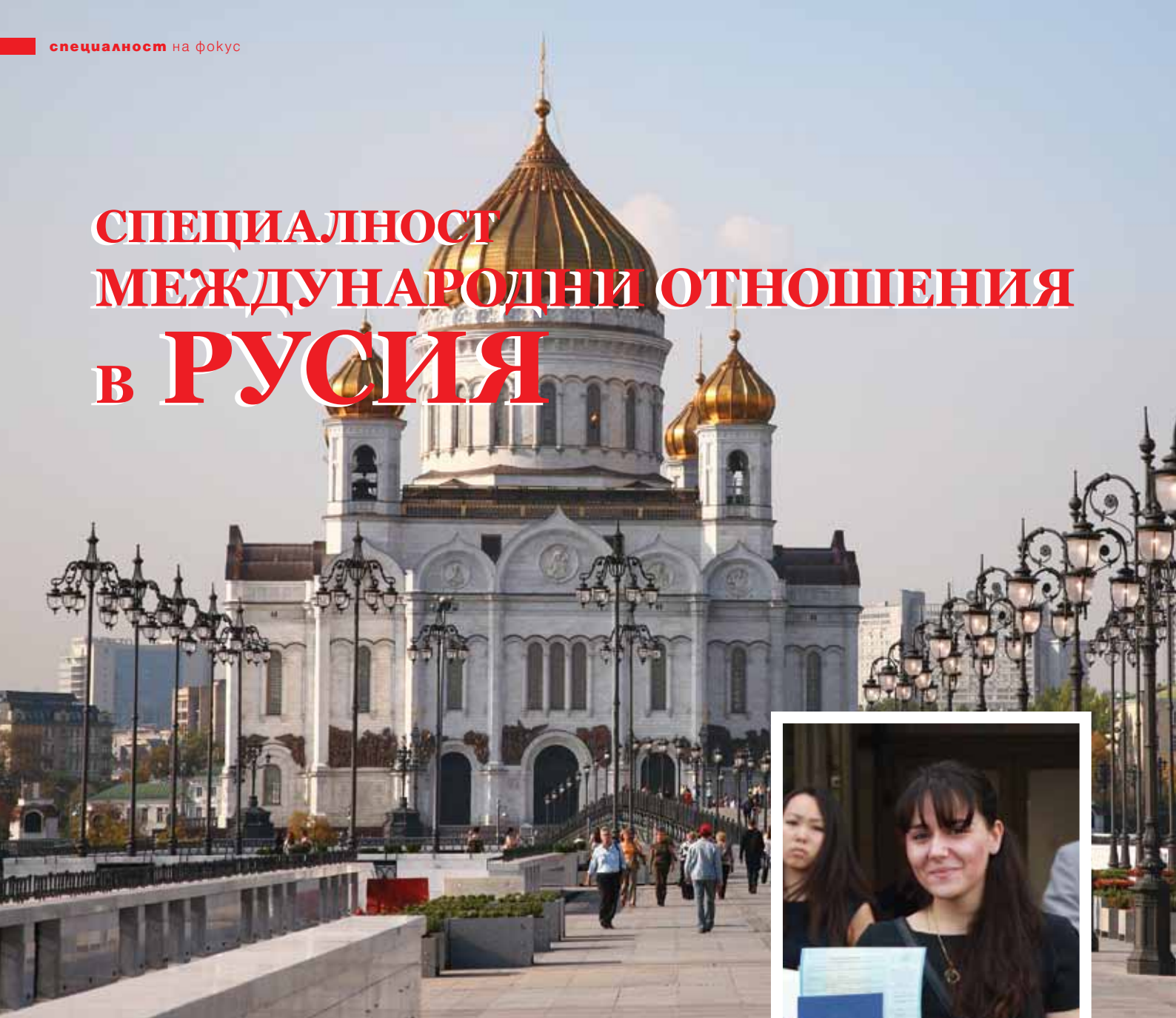
ЗА КАКЪВ ТИП ХОРА Е ПОДХОДЯЩА СПЕЦИАЛНОСТ МЕЖДУНАРОДНИ ОТНОШЕНИЯ?

Ако интересите ви са в областите история, социология, антропология, философия и география, ако също така сте любознателни относно държавното устройство и политиката ви влече, ако сте комуникативни и активни по отношение на проблемите в обществото и обичате чуждите езици и култури – то тази специалност е подходяща за вас. Това образование е за хора, които имат уклон към хуманитарните и социални науки, но и към икономическите такива. Специалистите в тази област трябва да умеят да анализират и прогнозираат, както и да разбират в дълбочина сложните процеси, които протичат в самите държави и в отношенията между тях. И още нещо, в политиката и дипломацията самовъзбени, свити и плахи хора нямат особени шансове за голяма кариера, това е поле за изява на пробижни, амбициозни и гръзки натуре.

ОТ УЧИЛИЩЕ ПРЕЗ ОБРАЗОВАНИЕТО КЪМ ПРОФЕСИЯТА

Ако искате да работите като дипломат, специалист по външна политика в държавната администрация или в международна организация, то още от училище трябва да подготвите кандидатстването си като завършите с възможно най-висок успех. Учете чужди езици и участвайте

СПЕЦИАЛНОСТ МЕЖДУНАРОДНИ ОТНОШЕНИЯ В РУСИЯ

Московският държавен институт за международни отношения е едно от престижните висши училища в Русия и има международна известност като реномирано учебно заведение за специалностите Международни отношения и Международни икономически отношения. Създаден първоначално като факултет към университета Ломоносов, през 1944 г. МГИМО е утвърден като самостоятелен институт. От началото на 50-те години на миналия век стотици българи са завършили института. Обучението на международни студенти в него е доста скъпо. Магистърските програми например се таксуват с 6 500 евро на година. Приемът в МГИМО се осъществява в периода юни - юли, а освен по документи, той преминава през полагането на изпити по чужди езици, география, история, математика, в зависимост от конкретната специалност.

Бел. ред.

Визитка

Име: Паулина Иванова
Динева
Специалност: МО
Университет: Московския
държавен
институт за
международни
отношения
Град: Москва

МАГИСТРАТУРА В ИСПАНСКИТЕ ВИСШИ УЧИЛИЩА

Това е вторият материал от анонсираните в миналия ни брой серия от материали за обучението в Испания. Тогава акцентът беше върху обучението за бакалавърска степен, а този път във фокус е магистърската степен.

Магистърските програми в Испания имат продължителност между 60 и 120 кредита, разпределени в 1 или 2 академични години.

Официалните магистърски програми имат за цел усъвършенстването на студента в академичната, професионална или изследователска подготовка и се увенчават с придобиването на магистърска степен, призната във всички държави, подписали споразумението „Болоня“.

Прием

Приемът на студенти зависи от различни критерии, в зависимост от подготовката на студента. Има програми, които допускат студенти без бакалавърска степен, но с достатъчна мотивация и трудов опит по специалността.

Университетите разполагат с комисия за координация на дипломите, които определят критериите за прием.

Всеки университет има отделен прием за магистратура и различни критерии. Стандартът е завършен бакалавър в страна-членка на Европейското пространство за висше образование или завършен бакалавър в друга държава, но с приравнена към испанските стандарти диплома.

Цени

Цените на магистърските програми в държавните университети се определят от Министерството, докато частните имат свобода да определят таксите си. През настоящата 2011/ 2012 година цената на кредит варира между 16,5 и 34 евро. Следователно магистратура с продължителност 60 кредита може да струва на студента между 995 и 1 920 евро в държавен университет. Трябва да се предвидят и разходи за учебни материали, квартира и други.

Стипендии

Итернационализацията на университетите е причината за появата на множество стипендии както за чуждестранни студенти, обучаващи се в Испания, така и за испански студенти, които желаят да учат в чужбина.

Съществуват различни институции – частни и държавни – които предлагат стипендии за международни студенти.

Обикновено информация за стипендии може да се намери на сайта на всеки университет, и най-вече в описанието на съответната програма.

В сайта на фондацията Universidad.es можете да разгледате различните опции с помощта на специално създадена за това търсачка: www.universidad.es/informacion_y_recursos/becas

Търсачки за магистратури: www.emagister.com

Специалности на английски

Университетите с най-много програми на английски са:

- Universidad Carlos III de Madrid
- Universidad Europea de Madrid
- Universitat Politècnica de Catalunya
- Universitat Internacional de Catalunya
- Universidad de Granada.

На студентите в испански вузове зададохме следните въпроси:

- Как избрахте висшето училище, в което учите/ учихте?
- Как премина кандидатстването ви?
- На колко възлизат месечните ви разходи за живот и колко плащате за обучение?

НЯКОЛКО НАЧИНА ДА ПОДПОМОГНЕТЕ ФИНАНСИРАНЕТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО СИ

- Кандидатствайте за заем.** Изглежда страшно, но е нормален начин да финансирате всяко едно начинание. Ако кандидатствате в държава, където се отпускат държавни заеми, не се чудете, но същевременно добре обмислете условията, при които го взимате и дали си струва.
- Кандидатствайте за стипендии.** Дори да не сте открили официално обявени стипендии в университета, където искате да учите, попитайте консултанта по приема дали има. Не всички стипендии се обявяват в интернет.
- Потърсете неправителствени организации, които отпускат стипендии.** Може да потърсите стипендии и от външни институции. QS Например всяка година отпускат няколко стипендии за международни студенти.
- Не се притеснявайте да признаете, че ви е трудно да финансирате обучението си.** Фактът е, че голяма част от стипендиите, които се отпускат от корпоративни или институционални дарители остават неусвоени, защото студентите се притесняват да кандидатстват и мислят, че няма да покрият изискванията.
- Кандидатствайте в повече държави и повече университети.** Това ви дава достъп до по-голяма база данни и вероятността поне някъде да се появи възможност за допълнително финансиране на образованието ви.
- Преговаряйте.** Колкото и необичайно да ви звучи, доста от университетите са склонни да преговарят с бъдещите си студенти относно условията за обучението. Така че нищо не ви пречи да попитате какви други финансови оферти могат да ви предложат.
- Потърсете други опции.** Не винаги мечтаният университет ви предоставя най-добрите финансови условия (а и академични). Така че потърсете отново.
- Потърсете университет, който е близо до дома.** Така няма да се налага да давате допълнителни средства за квартира и консумативи, а спестеното може да инвестирате в образованието си. Не всеки западен университет, в който бихте отишли, предлага образование, по-различно от това в родната ви страна.
- Играйте с данъците.** Проверете например какви да възможностите да си възстановявате ДДС-то от покупките, които сте направили в страната, където отивате да учите. Има компании, чиято дейност е концентрирана в това и могат да ви помогнат да оптимизирате разходите си.
- Попитайте експертите.** Във всяка област си има хора, които са натрупали повече опит от вас и могат да ви дадат добри съвети как да постъпите, за да плащате по-малко. Понякога е по-евтино да платите на някой да ви даде съвет.
- Изберете държава с приемлив за вас стандарт.** Много студенти не издържат на жизнения стандарт в държавата, в която са решили да учат (например в Дания). Подгответе се предварително какви разходи ще са ви необходими и ако прецените, че още от сега не може да ги покриеш, по-добре потърсете други варианти.
- Не се отчайвайте.** Ако не успеете сега да намерите решение, то знайте, че това може да стане догодина или след това. Животът е пред вас, а малките трудности в началото само ще ви дават стимул да продължите напред. Нали казват, че няма невъзможни неща.

Проф. д.ик.н. Стати Статев, ректор на УНСС:

УЧЕТЕ В ЧУЖБИНА САМО АКО ЩЕ ПОЛУЧИТЕ ПО-ДОБРО ОБРАЗОВАНИЕ ОТ БЪЛГАРИЯ

В българското общество и медиите през последните години се представят само негативните страни на държавните университети. Но истината е, че в тях се раждат и добри новини. Коя е най-добрата новина за университета през последната година?

Всеки университет, особено от мащаба на УНСС – с около 20 000 студенти и над 1 000 преподаватели и служители, е много сложна система и в този смисъл има много добри новини. През 2011 г. в класацията на световните бизнес училища на Висшия консорциум на 126 изследователски центровете и институти към Министерството на образованието на Испания УНСС зае 1-во място в България, 13-то в Европа и 31-во в света. Това е добра новина не само за нашия университет, но и за българското висше образование.

Изтеклата година беше време на сериозни успехи и академичен гра-

Проф. Статев е фулбрайтъв стипендиант-изследовател в Бостънския университет, Масачузетс, САЩ.

Води лекции в него и в Харвард както и в Пирейския университет, Гърция. Има дипломи от УНСС, СУ и Московския държавен университет.

деж: най-много кандидат-студенти (за пета поредна година); впечатляващо академично израстване на преподавателите; първо място по престиж и лидерски позиции в реализацията на нашите възпитаници според рейтинга на МОМН и „Отворено общество“ и пр. УНСС продължи да бъде авторитетен и предпочитан център за национални и международни дискусии, кръгли маси, конференции по проблеми на икономиката, бизнеса и пр.

Открихме нов Издателски комплекс и Централен архив. Заработи и първият в България университетски електронен тестови център с 200 работни места (не са много и по света). В него всеки месец се провеждат електронни кандидат-студентски изпити, както и електронни семестриални изпити по пет дисциплини от първи и втори курс, а за две от специалностите - и електронни държавни изпити. Процесът

Рано пиле - рано пее

Подготовката за следване в чужбина започва още в 10-ти и 11-ти клас. Не пропускайте момента

Зимното настроение съвсем скоро ще се стопи заедно със снега. А запрети ли се - започваме да мислим къде ще купонясваме през лятото.

Щом четеш това списание, твоите амбиции сигурно отиват по-далече. Ако обмисляш да следваш в чужбина, юли и август са идеалният момент да започнеш подготовката си. Онези, които се сещат за университета малко преди Коледа в 12-ти клас, стартират от много ниска позиция и почти със сигурност ще трябва да правят компромиси с наредбите и желанията си. Не пропускай тази грешка!

Няколко летни седмици за подготовка сега, ще ти гарантират безпроблемен прием в желания университет по-късно, а може би и добра стипендия...

РАЗВЪРЖИ ЕЗИКА С КУРСОВЕ ПРЕЗ ЛЯТОТО

Дори да учиш в езикова гимназия, не е излишно да поупражниш езика в естествена среда – все пак предстои да полагаш тестове и академични изпити. Летните курсове за кандидат-студенти (10-11 клас) подготвят за съответните сертификати, които са задължителни, когато кандидатстваш в университет в чужбина.

Обикновено тези курсове са с продължителност от 4 седмици и могат да завършат с явяване на изпит. А като се върнеш в България, можеш спокойно да отидеш на море, защото ще знаеш, че си отметнал една важна задача.

Сред предложенията на Интеграл за лятото ще намериш курсове за IELTS, TOEFL, SAT, TEST DaF, DELF, DELE, CILS.

КАКВО ЩЕ ОЧАКВАТ ОТ ТЕБ В УНИВЕРСИТЕТА

За да ти се получат лесно нещата в чуждия университет, не е достатъчно

само да владееш идеално езика. Онова, което те очаква след като влезеш в аудиториите на мечтаното висше училище, със сигурност е доста различно от всичко, което си виждал/ чувал в училище. Не пренебрегвай възможността да се подготвиш за неочакваното и да преодолееш по-лесно академичния шок.

Учениците във Великобритания, които планират да продължат образованието си в университет, започват своята подготовка две години предварително в рамките на т.нар. А нива. Те изучават интензивно и изключително задълбочено между пет и осем предмета, пишат проекти, правят различни индивидуални и групови проучвания, учат се да работят в библиотеки, да събират информация, да я анализират и още много полезни неща. Затова в първи курс им е далеч по-лесно.

В България не се учи така. А липсата на тези умения ще ти попречи да бъдеш сред отличниците в университета. За да наваксаш пропуснатото, можеш да избереш летен курс в зависимост от бъдещата специалността, в която планираш да продължиш образованието си. Така в рамките на 2-3 седмици:

- ще усвоиш английската терминология по определени предмети;
- ще се научиш да пишеш есе и да подготвиш проект;
- ще развиеш комуникативните си умения и критичното мислене;
- ще имаш възможност да посетиш университети от IVY League и Russell Group;
- ще получиш професионална ориентация и насоки, които ще ти позволят по-лесно да избереш университет.

И помни, че приемът във висше учебно заведение не е край, а само началото на пътя. Възползвай се от летните предложения на Интеграл, за да стигнеш успешно до неговия финал.

ПРЕДЛОЖЕНИЯТА НА ИНТЕГРАЛ ЗА АМБИЦИОЗНИ КАНДИДАТ-СТУДЕНТИ:

ВЕЛИКОБРИТАНИЯ

Corpus Christi, Cambridge University, предлага подготовка за топ университетите във Великобритания. Той е насочен към амбициозни и мотивирани чуждестранни ученици на възраст между 16 и 18 години и се провежда през юли в рамките на 2 седмици.

Обучението е в малки групи и ще ти помогне да усвоиш ценни умения за критическо мислене, изнасяне на презентации, участие в дебати, комуникация, учене; да усъвършенстваш знанията си по езика и да усвоиш успешни техники за явяване на изпита IELTS; да се подготвиш за прием в топ университет чрез участие в симулирани интервюта (подобни на тези, които предшестват приема в Оксфорд и Кеймбридж), усвояване на техники за писане на успешно мотивационно писмо, професионална ориентация. Курсовете включват и семинари по академични предмети, като икономика и мениджмънт, медицина, математика, въвеждане в изкуствата.

В допълнение учениците посещават някои от водещите британски университети: университета Кеймбридж, Оксфордския университет, London School of Economics, University College London, Imperial College в Лондон, University of Bath.

САЩ

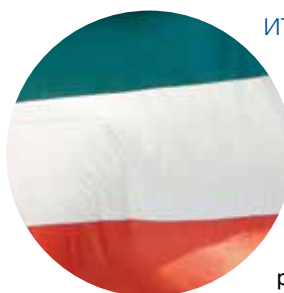
Подготовка за прием в университет от Бръшляновата лига (IVY League). Курсовете се провеждат през юли в базите на едни от най-добрите американски университети: Columbia University в Ню Йорк, Tufts University в Масачузетс и UC Berkeley в Калифорния.

В рамките на 12 дни курсистите ще се научат как се пише лично есе, как да се подготвят за приема чрез симулиране на интервюта и обсъждане на примерни кандидатури. Курсистите ще получат индивидуална консултация с професионален консултант за избор на подходящо учебно заведение и ще посетят някои от топ университетите в САЩ - Princeton University, Yale University, Harvard University, Stanford University.

Учениците ще могат да се запознаят и с всички елементи на теста SAT и да подобряват резултата си с до 200 точки. Клиент, пътувал на езикови ваканции с Интеграл няколко поредни години, това лято без никакъв друг специална подготовка изкара 2 100 точки на SAT и получи похвала лично от представителя на Харвард.

The College Experience е програма за американски и чуждестранни ученици от гимназиалния курс, които са решили да продължат образованието си в университет. Тя се провежда на базата на реномирани висши училища в САЩ и се води от опитни професионалисти. Обучението е предназначено за ученици от 9-ти до 12-ти клас и обхваща 4 седмици през юли.

Курсът включва задълбочено изучаване на различни гимназиални и университетски предмети като психология, журналистика в цифровата епоха, венчър капитал, международни отношения, генетика, маркетинг и реклама и др.

ИТАЛИЯ

Курсът в Милано е насочен към децата над 18 г. Провежда се целогодишно с продължителност между 2 и 36 седмици. Програмата подготвя кандидати-студенти за специалностите мода и дизайн, медицина или архитектура.

20 години
Интеграл® *тук ви познаваме*

www.integral.bg тел: 02/ 80 50 600

Мисия: ОБРАЗОВАНИЕ В ШВЕЦИЯ

Обмисляйки възможността за получаване на висше образование в Швеция, твърде вероятно е да попаднете на сайта www.studyinsweden.se, който се администрира от Шведския институт - държавна агенция, която се занимава с отношенията между Швеция и другите държави в сферата на културата и образованието. Това реално е официалният образователен портал на държавата. В поддиректорията **Защо Швеция?** първото изречение буквално гласи: **Обучението в Швеция е различно. Нормално, би казал всеки, нали затова се отива в чужбина – защото е различно от собствената държава. Какво, всъщност, е „различно то“, и какво можете да очаквате от шведските висши училища е темата в следващите регове.**

Въпрос №1: Има ли световно признати висши училища?

Въпросът с легитимността и обективността на една или друга класация винаги е обект на дискусия, която рядко може да завърши с консенсус. Порталът www.studyinsweden.se отбелязва, че има 3 шведски висши училища в световния топ 100 на Academic Ranking of World Universities, класация на Shanghai Jiao Tong University, и това са Karolinska Institutet, Uppsala University, Stockholms Universitet.

В класацията QS World University Rankings 2011/ 2012, в световния топ 100 намират място, макар и в крайните позиции, Uppsala University и Lund University.

В Световната класация на www.webometrics.info пък няма нито един шведски университет в топ 100, а и най-високо класираните институции от тази държава са различни от споменатите отгоре, което допълнително усложнява нещата. Times Higher Education World University Rankings 2010-2011 има своя версия за най-добрите университети, както и всяка друга класация.

Като извод може да изведем съждението, че в Швеция няма да откриете висше училище от ранга на Харвард или Оксфорд, но като цяло шведските университети намират място сред добрите образователни институции в света.

КАКВО Е ДА УЧИШ В ШВЕЦИЯ

Мартин Тъпанков завършва бакалаврска програма по Промислено инженерство в Технически университет – София. В Швеция отива за първи път като Еразъм-студент през 2007 г. След като се дипломира в България, се връща отново в Jönköping University, където започва магистратура по Product Development and Materials Engineering. В момента Мартин продължава докторантурата си в същия университет и планира да остане в Швеция поне още няколко години.

Кандидатстването

Български студенти имат нужда само от диплома за завършено образование, преведена и легализирана от университета и Министерството на образованието, и от сертификат за владеене на английски език - IELTS, TOEFL или Cambridge ESOL. Виза не е необходима, а такси за обучение за граждани на Европейския съюз няма. Процедурата отнема около шест-седем месеца – между крайният срок на подаване на документи и започване на следването.

Обучението

В шведските университети се набляга много на практическото прилагане на уменията, придобити по време на обучението, както и на работата в екип. Всички висши училища разполагат със специализирано оборудване, което използват по време на обучението си – например, промишлените дизайнери имат работилница, където могат сами да изработват моделите си. Информационните технологии също са на високо ниво и университетите имат добре изградена инфраструктура - зали за свободен достъп на студентите 24/7, безжичен интернет на територията на целият кампус, електронна поща за всички студенти и служители, интернет с информация за курсове, разписания, задания, контакти и т.н. Друга съществена разлика с университетите в България е наличието на оборудвани стаи, където студентите могат да работят на спокойствие по различни проекти.

Връзките с бизнеса

Шведските университети са тясно свързани с индустрията и бизнеса – много често по време на следването си студентите работят по проекти, предоставени от различни компании с интерес в съответния сектор. Дипломните работи в 50 на сто от случаите също са възложени от фирми като Volvo, Saab, Ericsson или ABB. Това предоставя възможности за близък контакт между фирмите и студентите, както и за успешно завършване на проектите.

Ползите

Най-полезното от обучението за мен е на първо място да приложа на практика голяма част от теоретичните знания, които придобих в Технически университет - София. Работата с нови методологии и софтуер беше и е много ценна за бъдещето ми професионално развитие в областта на проектирането. Получих възможност и да развия комуникативните си умения, докато работя в екип с други хора, и не на последно място - да шлифовам техническия си английски.

Друг съществен аспект е възможността да работиш съвместно с хора с различни националности, култури и религии - в процеса на работа откриваш колко много от преградсъгъците ти просто не са верни и колко трудна, но същевременно и възнаграждаваща, е работата в екип с различни хора.

ЗАЩО ДИПЛОМАТА НЕ ГАРАНТИРА ВИСОКА ЗАПЛАТА?

Няколко неща, които е хубаво бъдещите студенти да знаят

Знаете ли, че университетското обучение само по себе си не е сред най-важните фактори за професионално развитие? Може би не очаквате да прочетете това точно в нашето списание, но ние като медия се чувстваме отговорни да ви разкажем и да споделим опита, за да може да сте по-добре подготвени за реалността.

Работодателите избират да привлекат в екипа си хора, които имат необходимите компетенции, опит и желание и възможност за развитие. Личните качества на кандидатите са чувствително по-важни от реалните компетенции, които той би могъл да има. Голяма част от работодателите в световен мащаб продължават да се оплакват от липсата на критични бизнес и аналитични умения от страна на студентите, които завършват университети. А този факт може да ви е от полза, когато трябва да си избирате вуз, където да продължите обучението.

Освен стандартните академични знания, се опитайте да разберете какви допълнителни умения бихте придобили там, защото, както се оказва, те са разковничето за успешна реализация в последствие. За съжаление това често са умения, за които не ви обучават в училище или в уни-

верситета, често тях трябва да ги развиете самостоятелно. Но също така е факт, че добрите образователни институции създават среда, в която техните възпитаници да могат да се научат и на основните неакадемични компетенции – как да реагираш при определени ситуации. Като доказателство за това, ще цитираме един от топ-менеджърите в световното проучване на Heidrick &

Facility Management

Това модерно занимание тепърва набира популярност в България, а наименованието му все още не е получило адекватен и разбираем превод на български език. Затова използваме английското фасилити мениджмънт/ facility management – което буквално означава „управление на съоръжението“. Но какво всъщност значи да управляваш сграда и каква роля има тази дейност?

Оказва се, че да се грижиш за недвижимо имущество е далеч по-комплексна и отговорна работа, отколкото първоначално човек би си помислил. Спектърът от области, за които е отговорен фасилити менидж-

мънтът е доста широк, а ролята му се оказва решаваща от инвестиционна и финансова гледна точка. Нека най-напред започнем от някои факти, свързани с изграждането и живота на всяка една сграда или съоръжение, които са предпоставили необходимостта от фасилити мениджмънт като професия.

Според проучвания и мнения на международни експерти, стопанисването и поддръжката на недвижимото имущество е на стойност между 4 и 9 пъти по-висока от разходите за

построяването му. Самите експлоатационни разходи могат да надскочат многократно предварителните очаквания на инвеститорите, а състоянието на съоръжението и възможностите, които предпоставя, са пряко свързани с тези разходи през различните етапи от живота на сградата. Пълноценното функциониране и жизнения комфорт при обитаване на сградата са това, от което живущите или наемателите в нея имат нужда и са условието и предпоставката за успешното ѝ просъществуване във времето.

Накратко може да се обобщава едно – за да бъде построяването на една сграда успешен инвестиционен проект, трябва да се обърне голямо внимание на функционалността ѝ, така че експлоатацията и поддръжката през целия ѝ жизнен цикъл да са финансово рентабилни за инвеститора. Оттук логично възниква и ролята на така нареченото „управление на съоръжението“. Основна цел на фасилити мениджмънта е запазване и при възможност повишаване на стойността на собствеността като актив, снижаване на разходите по нейната експлоатация и увеличаване на приходите от нея.

Умелото планиране на разходите за целия жизнен

КРИСТА!

„В СЪВЪРШЕНАТА ПЕСЕН ЗВУЧИ ЛЮБОВ”

Криста е първият артист на продуцентския лейбъл за нова българска музика Стереостая. Избрана е да бъде част от него след като през февруари 2008 г. печели Национален конкурс за вокални артисти. Приета е на първо място в категория „Поп и джаз пеене“ на Държавната музикална академия „Панчо Владигеров“ и я завършва с отличие през юни 2008 г. Дебютният сингъл на Криста – „Това, което искаш“ (музика, текст, аранжирмент – SYMPHONICS, режисьор на видеото – Валери Милев), е представен за първи път пред публика по време на церемонията на Годишните Музикални Награди на ММТВ за 2008г. Тя е единственият дебютираш на сцената на престижното музикално събитие артист в 10-годишната история на медията.

СЛУЧАЕН ИЛИ ПРЕДНАМЕРЕН Е ФАКТЪТ, ЧЕ НИКЪДЕ В ИНТЕРНЕТ ПРОСТРАНСТВОТО НЕ ПОПАДНАХ НА ИСТИНСКОТО ТИ ИМЕ И НА НЯКАКВА ПО-ЛИЧНА ИНФОРМАЦИЯ, ИЛИ ПРОСТО НЕ СЪМ ТЪРСИЛ ДОБРЕ? ИСКАШ ЛИ ДА ПРОМЕНИМ ТОВА КАТО НИ РАЗКАЖЕШ НЕЩО ЗА СЕБЕ СИ ИЗВЪН ПРОФЕСИОНАЛНИТЕ ТИ ИЗЯВИ, НАПРИМЕР КЪДЕ СИ ИЗРАСНАЛА, КАК ПРЕКАРВАШЕ ВАКАНЦИИТЕ, ЛЮБИМ ПРЕДМЕТ В УЧИЛИЩЕ...?

Истинското ми име е Кръстина Кокорска. Кръстена съм на баба ми Кръстина от страна на баща ми и на дядо ми Кръстьо от страна на майка ми. Израснах в Плевен, моя роден град. Там завърших средното си образование в музикалното училище, след което се преместих в София. Имам по-малка сестра, Елена, която е изключително талантива певица и се развива прекрасно - в момента е студентка в Музикалната академия. Като деца двете с нея бяхме солистки в детски хор „Деца на Плевен“, оттогава са и първите ни професионални записи в студио – били сме на 5 и 8 години. Участвали сме в много концерти и конкурси, общо взето непрекъснато сме били на сцената. По-късно започнах да пея в църковен хор, с който ходехме на национални и международни фестивали. Ваканциите изкарвахме на село. По цял ден тичахме и играехме със съседските деца и лятото никога не ни беше достатъчно. Любимите ми предмети в училище бяха по-артистичните – музика и рисуване, обичах и часовете по физическо възпитание, но ми бяха интересни и биология, география и отчасти физика.

УЧИШ ЛИ НЕЩО? ЧЕТОХ, ЧЕ СПОРЕД ТЕБ ОБРАЗОВАНИЕТО НИ В ОБЛАСТТА НА МУЗИКАТА Е НА ВИСОКО НИВО. ПРОМЕНИЛО ЛИ СЕ Е МНЕНИЕТО ТИ КЪМ МОМЕНТА?

Преди няколко години завърших бакалавърска степен Поп и джаз пее-не при доцент Стефка Оникян в Музикалната академия в София. Тази година смятам да запиша магистратура там, специалност Вокална педагогика. Винаги съм имала желанието един ден да преподавам. Много пъти съм си се представяла като преподавател, който е много близък със своите ученици, каквато е Стефка Оникян. Честно казано, идеята страшно ми харесва.

Преди близо 2 години с Мария Илиева и съвместно с вокална школа “Симеонис” направихме серия от вокални уъркшопи с младежи в Шумен и за мен беше истинско удоволствие да споделям знанията и уменията си с тях.

Относно нивото на музикалното образование, все още вярвам, че е високо. Въпреки това смятам, че е строго индивидуално – всеки сам решава до каква степен да се развива. Ако сам не проявиш инициативата наистина да учиш, да развиваш и усъвършенстваш себе си, никои груг няма да го свърши вместо теб. Ако нещо в образованието се е променило, това са едностранно самите учещи.

КАКВИ ИНСТРУМЕНТИ ЗВУЧАТ В СЪВЪРШЕНАТА ПЕСЕН?

Тук бих говорила не за инструменти, а за чувство. В съвършената песен звучи любов – тя е всемогъща и превръща всичко в съвършенство!

А КОЙ Е ЛЮБИМИЯТ ТИ КЛИП? КАКЪВ ТИП КЛИПОВЕ ВСЪЩНОСТ ХАРЕСВАШ?

Не мога да кажа, че имам един любим клип. Харесват ми добре помислените клипове, направени и монтирани по такъв начин, че да станат едно цяло с песента. Това обикновено си личи във всеки един детайл. Щастлива съм, че видеото към новия ми сингъл „За теб“, който предстои да излезе съвсем скоро, е точно такъв. По него работихме с най-добрия за мен български режисьор на музикални видеа Валери Милев, а екипът зад мен беше страхотен – стайлингът е дело на коафьор №1 на България Жоро Петков, гримът – на Зоран Коцов, фотограф бе Константин Кръстев, а уникалната хореография е дело на Милен Данков. Видеото още се монтира, но от това, което успях да видя, знам, че ще бъде точно това, което търся в един музикален клип.

БЪРЗО СЕ ИЗГРЯВА И БЪРЗО СЕ ЗАЛЯЗВА НА МУЗИКАЛНАТА СЦЕНА, НО У НАС СЯКАШ ДВЕТЕ НЕЩА ПОЧТИ СЕ СЛИВАТ. КАК ТИ СИ ОБЯСНЯВАШ КРАТКИЯ ЖИВОТ НА НАЧИНАНИЯТА ЗА ПРОБИВ В ТОЗИ БИЗНЕС?

За съжаление в момента най-бързия и сигурен начин да станеш известен в България е чрез скандала и ненужната показност. Не е лесно да се изгрее на музикалната сцена, но е в

пъти по-трудно да останеш там и да продължиш да „грееш“. Свързано е със страшно много труд, постоянство, отдаденост в работата до максимум, мечти, цели, вдъхновение и тяхната реализация. Ако всичко това го няма, „залезът“ е неизбежен. Най-голямата ми мечта е да имам какво да оставя след себе си, хората да ме познават както като артист, така и като личност, искам да предам музиката, вдъхновението и таланта си до безкрайност!

С КАКВИ ПРОЕКТИ СЕ ЗАНИМАВАШ В МОМЕНТА И МОЖЕШ ЛИ ДА СЕ ИЗДЪРЖАШ САМО ОТ МУЗИКА?

В средата на март ще излезе новият ми сингъл „За теб“. Парчето е страхотно, писано е специално за мен от моята скъпа приятелка и колега Rachel Row (Рейчъл Роу). Силно се надявам да постигне и задмине успехите на предишните ми сингли. Дебютният „Това, което искаш“ се завъртя в класацията на MTV за европейска музика “World Chart Express” и достигна второто място там, което беше огромна гордост за мен. За тази година планирам клубно турне в страната и ще продължа проекта ми Jazz your Soul, който стартирахме преди време с талантливия млад пианист и много добър мой приятел Теодор Петков – Томо, и в който освен моите сингли правим и световни хитове и джаз стандартите в нови аранжировки. С екипа на Стереостая планираме до края на тази година да излезе и първият ми албум. Магистратурата по Вокална педагогика ще върви паралелно с това. Да се издържаш с музика в България е трудно, но не и непостижимо.

КАК ПРОТИЧА ПЕРФЕКТНАТА ПОЧИВКА ПРЕЗ ТВОИТЕ ОЧИ?

Приятели, природа, разходки, каране на колело, спокойствие, слънце, музика...

КАКВО ГЛЕДАШ ПО ТЕЛЕВИЗИЯТА И КАКВО ОБИЧАШ ДА ГЛЕДАШ НА КИНО?

Не гледам често телевизия, рядко ми остава време. Предпочитам каналите с документални филми и комедийни сериали. Много обичам да ходя на кино и винаги избирам филмите според настроението ми.

интервю на Ивайло Ганчев

Увеличават студентските такси за обучение в НАТФИЗ „Кръстьо Сарафов“ за учебната 2012/ 2013 година.

За бакалавърските специалности годишната такса се вдига от 1 300 на 1 400 лева, а за магистърските програми - от 1 400 на 1 500 лева, съобщи на пресконференция проф. Любомир Халачев, ректор на НАТФИЗ „Кръстьо Сарафов“.

Тази година академията ще приеме с 24 студенти повече от миналата. „Възнамеряваме да приемем 180 студенти“, заяви още ректорът. И допълни, че към момента в НАТФИЗ се обучават 590 души, като тенденцията е техният брой да се увеличава до достигане на максимума от 830.

„В НАТФИЗ има 15 бакалавърски специалности, 7 магистърски, има и 5 школи, в които вечер се обучават хора с различни професии. Подготвят се две магистърски програми на английски език“, съобщи още ректорът на академията и допълни, че новоприетите студенти задължително получават и общезитие.

Подаването на заявления за участие в предварителната кандидатстудентска изпитна сесия на СУ „Св. Климент Охридски“ започна на 27-ми февруари 2012 г.

От 27-ми февруари до 16-ти март 2012 г. в Информационно-рекламния център се подават заявления за участие в предварителната канди-

датстудентска изпитна сесия. Не се приемат заявления за явяване на кандидатстудентски изпити след определените срокове.

За участие в кандидатстудентските изпити се подават следни-те документи:

1. Заявление за участие в кандидатстудентските изпити;

2. Лична карта;

3. Квитанция за платена такса за участие в изпитите;

3.1. Таксата за кандидатстудентските изпити може да се внася, както следва:

- в каси на Ректората;

- по банков път в банков клон на всяка търговска банка (без БНБ) по банков сметка на СУ „Св. Климент Охридски“.

3.2. Таксата за участие в кандидатстудентските изпитни сесии е в размер на 30 лв. за изпит.

3.3. Внесена такса за участие в кандидатстудентски изпити не се възстановява за нито една от двете изпитни сесии.

3.4. От такса за явяване на кандидатстудентските изпити се освобождават: кръгли сираци (до 25-годишна възраст), инвалиди с трайни увреждания и намалена работоспособност 70 и над 70 на сто, военно-инвалиди, лица, пребивавали до пълнолетие си в домове за отглеждане и възпитание на деца от системата на МОН, и майки с три и повече деца. Всеки конкретен случай се удостоверява със съответен документ.

Документите се подават в Информационния център на Ректората от 27.02.2012 г. до 16.03.2012 г. всеки работен ден от 09.00 до 12.00 и от 13.00 до 17.00 часа.

За кандидатстудентските изпити можете да се регистрирате и онлайн на адрес: www.ebg.bg

Регистрирането онлайн се прекратява в 17:00 часа на 16.03.2012 г.

източник: www.uni-sofia.bg

„Силен старт с Пощенска банка“ получи високо признание

Програмата бе отличена сред другите най-добри проекта в категория „Инвеститор в знанието“ на годишните награди за отговорен бизнес на Български форум на бизнес лидерите.

Пощенска банка е първата компания в България, която през 2005 г. стартира проект в полза на българското средно училище. През първите 5 години програмата отличава 100 осмокласници от езикови гимназии и паралелки в цялата страна, класирани с най-висок успех на изпита с външно оценяване от Министерство на образованието. „Силен старт“ е с нов формат от 2010 г., когато учениците се състезават в конкурс за най-добро есе на тема „Как да изгоним скуката от училище“. Най-добрите есета са публикувани в първия български учебник, написан от ученици и връчен на Министерството на образованието, младежта и науката.

Европейската комисия организира конкурс за участие в младежки екип „Европа“ (Team Europe Junior)

С този конкурс Представителството на Европейската комисия в България цели да засили осведомеността на местно, регионално и национално равнище, в училищата и университетите за Европейския съюз, политиките и гражданството в ЕС и значението на евроинтеграцията.

Търсят се студенти, които да участват като доброволци в кампанията „Отново на училище“ през 2012 година – да се срещнат с ученици и учители в училището, което са завършили, в града, където са израснали, да говорят пред и с най-различни хора в България за ЕС, европейските политики, гражданството в ЕС и други европейски теми, които вълнуват всички.

Ще бъдат отличени 24 участници, които ще получат следните награди:

- посещение на европейските институции в Брюксел и презентации по европейски теми от служителите на евро институциите
- специално обучение по умения и презентации по европейски теми в България
- сертификати от Представителството на Европейската комисия за участие в инициативата „Отново на училище“ и в младежкия екип „Европа“ през 2012 година, описващи дейностите по участието в този екип.

Изисквания и кандидатурстване

Процедурата за участие е в два етапа. В първия е необходимо изпращане по електронен път на формуляр-заявление за участие, мотивационно писмо и презентация по зададени европейски теми на имейл ECinBulgaria@gmail.com. Кандидатурите с най-добър резултат ще бъдат поканени на втория етап да говорят по темата на презентацията си пред жури и публика.

Участниците ще бъдат оценявани от жури, включващо представители на Представителството на Европейската комисия в България, на екип „Европа“ в България (Team Europe Bulgaria) и на информационната мрежа „Европа директно в България“. Обявяването на резултатите от конкурса и имената на победителите ще се състои през април 2012 година.

Краен срок: 21 март 2012 г.

източник: www.dnevnik.bg

Стипендии до 5 000 евро за желаещи да следват социални и хуманитарни науки в Tilburg University, Холандия

За академичната 2012/2013 година фиксираната такса за студенти от ЕС е в размер на 1 771 евро на година. Факултетите по социални и хуманитарни науки предоставят безвъзмездни стипендии за студенти от ЕС в размер на 5 000 евро всяка, които покриват разходите за настаняване и издръжка. Кандидатурите, планиращи да постъпят в Tilburg University за магистратура, автоматично се вземат предвид за отпускане на стипендия, след като погледат документите си. По-навременното кандидатурстване увеличава шансовете за получаване на стипендия.

източник и допълнителна информация: Агенция за образование в чужбина „Скай Лайнс“

Стипендии за магистратура в Германия срещу 3 години работа в България след завършването

Германската фондация „Мумерт“ търси кадри и амбициозни млади българи с управленски потенциал. Тя предлага пълна издръжка от 1 000 евро на месец в продължение на две години и половина до получаване на магистърска степен.

Кандидатурите трябва да са последна година на бакалавърска степен в специал

20 години
Integral®
тук ви познаваме

БЕЗПЛАТНО
ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ

ДАНИЯ

ШВЕЦИЯ

БЕЗПЛАТНИ
КОНСУЛТАЦИИ

www.integral.bg

София: 02/ 80 50 600; Пловдив: 032/ 62 47 75

Варна: 052/ 63 00 56; Бургас: 056/ 81 27 27

Благоевград: 073/ 88 26 77; Русе: 082/ 82 21 70

Велико Търново: 062/ 60 52 35

МЛАДИ, НО ГЕНИАЛНИ

Може би е по-уместно да се каже „най-малкият“, но така или иначе Дивя Пангей от Индия към момента се води най-младият студент в света. Когато е едва на 6.5 години, малчуганът е приет в програма по дизайн към School of Engineering & Technology на Indira Gandhi National Open University, Ню Делхи, Индия. През февруари 2011 г. я завършва с резултат 76%. Не е много ясно дали критериите на университета са твърде ниски, или Дивя Пангей е дете-чудо, но нещата клонят към второто, а постижението му намира място и в книгата на Гинес.

Пангей има възможност да повтори пътя сънародника си Тамхагат Тулси, който не си губи времето и на 12 години вече има и бакалавърска, и магистърска диплома, а на 22 години получава и докторска степен по физика.

Кристофър Хирата е името на друг млад гений, който на 14 години влиза в California Institute of Technology, а на 22 години вече взема докторска степен по физика.

И тримата умници обаче, поставени до Ким Йонг, изглеждат съвсем обикновени, дори леко мързеливи. Кореецът Ким Йонг се счита за най-умният жив човек на планетата и с най-висок коефициент на интелигентност (IQ) - 210. На 4 години мо-

жел да чете на 4 езика, на 5 години имал висши математически познания и добавил още 5-6 езика. Преди да навърши 15 години получава докторска степен от Colorado State University.

Историята на човечеството познава много случаи на свръх надарени деца. Моцарт е такова дете-чудо – композира музика от 6-годишен; Шопен – 7-годишен композира и изнася концерти на пиано; Блез Паскал демонстрира своята гениалност, написвайки първият си научен трактат на 9 години; Пабло Пикасо рисува една от известните си картини, когато е на 8 години.

материал на Ивайло Ганчев

**Библио.бг - платформа за електронни книги и
списания**

Чети каквото обичаш!

www.biblio.bg

